

Everest '93, un regal català en el 40 aniversari de la seua conquesta

I a més de fer el clim...

El mes d'abril eixirà l'expedició Everest '93, que celebra la conquesta, ara fa 40 anys, del sostre del món. Escalar i netejar la muntanya, dos objectius que marcaran l'originalitat d'una iniciativa que encetarà pàgina en la història de l'alpinisme mundial.

El Jesuïta català Antoni Montserrat, aquell que va confeccionar el primer mapa conegut de l'Himàlaia a les acaballes del segle XVI, no podia imaginar quin seria el destí del sistema muntanyós que ell va dibuixar. I, ben segur, li costaria creure que als 5.000 metres en què es troba el Camp Base de l'Everest arribarien a acumular-se actualment, tones i tones de deixalles. ¡Ai, si el pare Montserrat alçara el cap!

Aquest colós de neu i roca que va romandre, des que es va descobrir i identificar com el cim més alt de la terra, més de dos segles verge, va caure, l'any 1953, en mans d'un xerpa i d'un membre d'una expedició britànica. Ara bé, no es pot concebre —o almenys

no hauria de ser així—, aquesta victòria, com un èxit personal del xerpa Tenzing Norgay i el neo-zelandès Edmund Hillary, tots dos membres de l'expedició que encapçalava John Hunt. És clar que qui ha passat a la història de l'alpinisme com als conqueridors del sostre del món han estat aquestes dues figures, però ells, sense

Tenzing Norgay, el primer xerpa que trepitjava, el 29 de maig, el cim més alt de la Terra.

les tasques de reconeixement i descoberta de l'entorn dutes a terme per expedicions anteriors, ben segur, que no ho haurien aconseguit. I és a ells i, en especial a Edmund Hillary, que aquest any es vol retre homenatge.

Però, aquell no sé què fantàstic, possessiu, al capdavant, del sostre del món

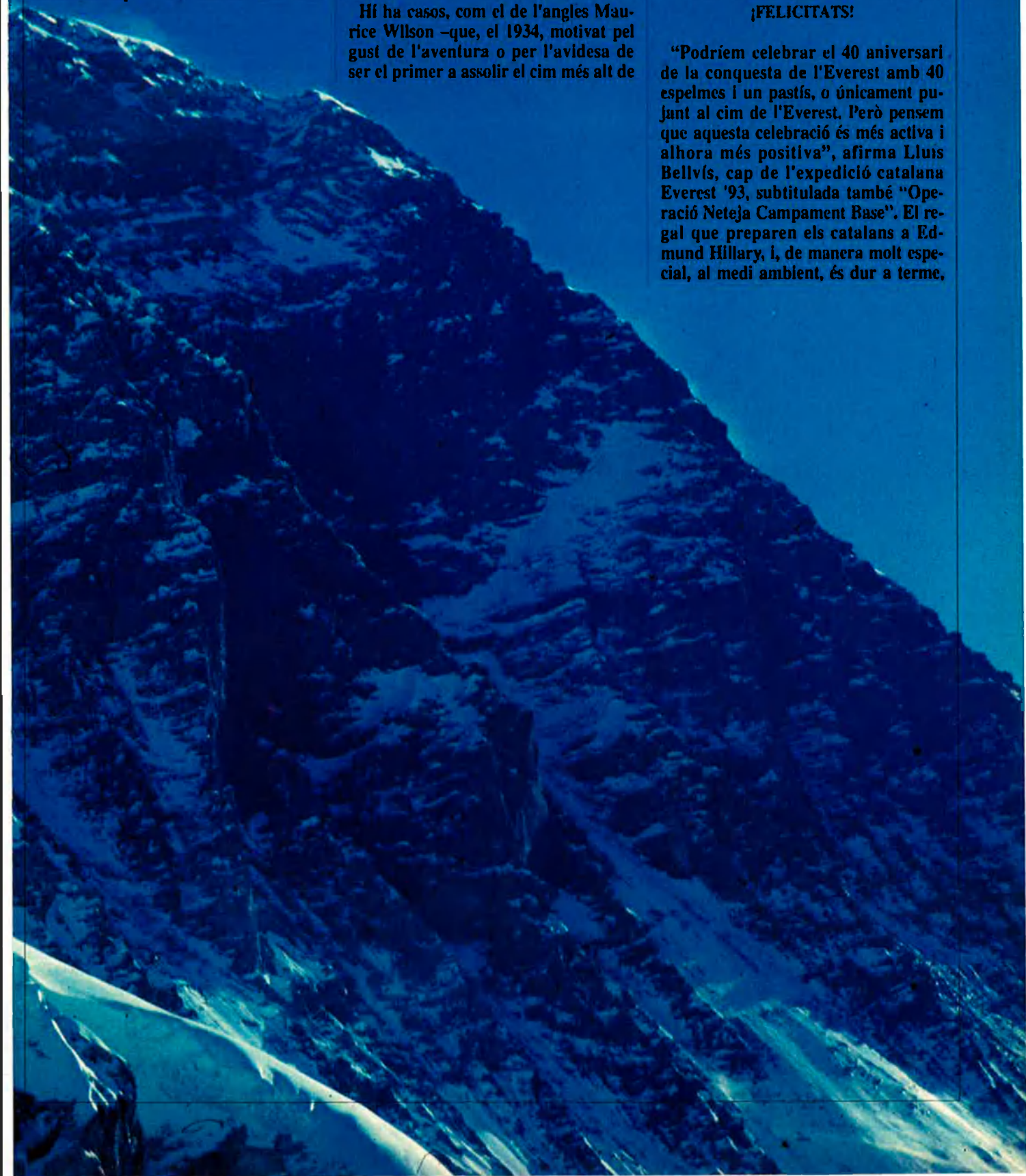
que captiva l'ésser humà, l'ha portat, en nombroses ocasions, a patir irremediablement la seua atracció fatal. O, contràriament, potser ha estat el desfici de l'home per conquerir i civilitzar el que l'ha dut a conseqüències mortals. Cadascú ha de reflexionar sobre el tema.

Hí ha casos, com el de l'angles Maurice Wilson —que, el 1934, motivat pel gust de l'aventura o per l'avidesa de ser el primer a assolir el cim més alt de

la terra—, recorria en biplà —sense tenir massa idea d'aviació— una distància de 8.000 quilòmetres en dues setmanes. Tot seguit, travessava el Tibet disfressat de monjo i atacava en solitari l'Everest. Finalment, moria d'esgotament a 6.500 metres, al Coll Nord.

¡FELICITATS!

“Podríem celebrar el 40 aniversari de la conquesta de l'Everest amb 40 espelmes i un pastís, o únicament pujant al cim de l'Everest. Però pensem que aquesta celebració és més activa i alhora més positiva”, afirma Lluís Bellví, cap de l'expedició catalana Everest '93, subtitulada també “Operació Neteja Campament Base”. El regal que preparen els catalans a Edmund Hillary, i, de manera molt especial, al medi ambient, és dur a terme,

Descobrint l'Everest pas a pas

1590: El jesuïta català Antoni Montserrat confecciona el primer mapa conegut de l'Himàlaia.

1749: L'Institut topogràfic de l'Índia descobreix un cim de gran alçada i l'anomena Peak XV.

1803: Charles Crawford confecciona els primers mapes del Nepal.

1852: El topògraf anglès sir George Everest efectua la primera avaluació de l'alçada del Peak XV, estima en 8.839 metres que ell mateix corregirà més tard als definitius 8.848 metres.

1856: Sir Andrew Waugh bateja el Peak XV amb el nom de Mount Everest, en homenatge al topògraf.

1920: El govern tibetà concedeix el primer permís per a escalar l'Everest.

1921: Primera expedició de reconeixement dirigida pel coronel britànic Howard Bury. Mallory i Bullock descobreixen el Cool Nord a través de la gelera de Rongbuk.

1922: La segona expedició britànica dirigida pel general Charles G. Bruce assoleix la cota 8.320, amb càrregues d'oxigen.

1924: El general Bruce encapçala també la tercera expedició, que arriba als 8.500 metres i en la qual participen Irvine i Mallory. Aquests dos fan un atac a la muntanya, però desapareixen. ¿trepitjaren el cim? Incògnita.

1934: Primer intent en solitari per l'anglès Maurice Wilson. Mor d'esgotament a 6.500 metres.

1935: L'expedició britànica que dirigeix Shipton considera la ruta pel Coll Sud com un itinerari factible.

1950: Es tanquen les fronteres del Tibet a causa de la invasió xinesa. S'impossibilita així l'escalada de l'Everest per la seua Cara Nord.

1952: Primera expedició suïssa encapçalada per E. Wiss-Dunant en la qual participa el xerpa Tenzing Norgay. Arriba a 8.600 metres pel Coll Sud.

1953: L'expedició britànica encapçalada per John Hunt triomfa. El 29 de maig, el xerpa Tenzing Norgay i Edmund Hillary arriben al cim.

en la mesura que siga possible, la neteja de la muntanya de l'Everest i del seu campament base. En total, es calcula que durant el període de gairebé dos mesos que dura la gesta, l'equip humà aconseguirà llevar a la muntanya 10 tones de deixalles de damunt. "Es com treure-li deu anys de vida", declara Josep Anton Pujante, sots-cap i metge de l'expedició.

Però amalgamar sota un mateix lema dues activitats tan distintes com la pràctica de l'alpinisme i l'acció cívica que representa la neteja i la salvaguarda del medi ambient és una tasca logística força

rebre la col·laboració del govern nepalès.

De fet, inquiet per la ràpida deterioració que experimenten els voltants del Camp Base de l'Everest, el govern ha posat ja en marxa mesures preventives contra els atemptats ecològics duts a terme, de manera inconscient i paradoxal, pels amants de la muntanya que són els alpinistes. Ha passat l'època de la permissivitat; s'han atorgat ja massa permisos d'escalada que, òbviament, implicaven l'entrada de divises estrangeres en el país. Ara, cada expedició haurà de deixar un dipòsit com a garantia que es baixaran

¿Qui diria que darrere d'aquestes tendes al Camp Base s'amaguen tones de deixalles?

ARXIU

complexa. "Mentre que uns s'encarreguen d'escalar la muntanya, la resta de l'equip humà anirà baixant des del Coll Sud fins al Camp Base totes les restes de les altres expedicions anteriors. Disposarem també de l'ajuda d'un nombre de xerpes important que treballaran diàriament, com també hi haurà la possibilitat d'acollir voluntaris dels *trekkings* que hem organitzat paral·lelament. Aquests voluntaris aniran rellevant-se, tot fent estades d'una setmana, i s'encarregaran de la neteja, entre d'altres, del Camp Base", declara Bellví.

El transport de les deixalles fins al primer punt on arriben mitjans de transport s'efectuarà gràcies a un trànsit permanent de iacs, que suporten càrregues de fins a 60 quilos. El seu cost es podria incloure dins el pressupost mateix de l'expedició, tot i que no es descarta la possibilitat de

les deixalles. "Fins ara ningú no havia pensat a endur-se les seues deixalles, perquè això, evidentment, representa un augment del cost de l'expedició", afegeix Bellví.

Per aquesta raó, i vist el punt a què ha arribat l'estat del Camp Base de l'Everest, el govern del Nepal ha llançat enguany una campanya de regeneració del seu entorn. En un primer moment, s'havia considerat la possibilitat de tancar aquesta plaça al pas de les expedicions durant un període de cinc anys, però s'ha considerat més viable la possibilitat de fer pagar l'esmentat dipòsit.

I és des d'aquesta òptica, que l'expedició catalana ha volgut servir d'exemple, tant per al món de l'alpinisme com per a la resta de la societat. "Tant portes, tant has de baixar", sintetitza Pujante. El mistatge, ben segur, serà rebut de manera

positiva per la societat, perquè ara tothom comença a sensibilitzar-se dels extrems de destrucció imminent a què s'ha arribat amb la natura. El més dur, potser, serà conscienciar el poble xerpa sobre el benefici que representarà per a les seues terres la tasca que durà a terme l'expedició catalana.

Tot cal dir-ho: si Edmund Hillary, l'alpinista que tant ha col·laborat amb el poble xerpa, construint escoles, hospitals i altres serveis d'interès col·lectiu, ha acceptat el càrrec de cap honorífic de l'expedició ha estat no perquè aquest grup de catalans decidiren pujar a l'Everest en la celebració del 40 aniversari de la seua empresa —hi ha tantíssimes expedicions que ho faran, aquest any...—, sinó perquè aquests catalans han afrontat el repte de netejar el cim més alt de la terra.

VETERANA EXPEDICIÓ

Potser és massa triomfalista dir que l'expedició catalana Everest'93 és una experiència única, que ben difícilment es repetirà en els pròxims anys. Però és cert. D'una banda, perquè, per tal de retre homenatge des de Catalunya al primer home que trepitjà el sostre del món, l'equip humà que compon el grup, reuneix un currículum dens en ascensions a pics de més de 8.000 metres a l'Himàlaia, entre els quals es troba l'Everest, ja conegut d'alguns expedicionaris, com ara Oscar Cadiach, Lluís Bellví, o Emili Civís. Això ja és un certificat de garantia.

“És un plat combinat d'una categoria única: celebrar el 40 aniversari de la conquesta de l'Everest, tenir l'honor que Hillary siga el cap honorífic de l'expedició i ser els pioners en aquest tipus d'acció de salvament del medi dins el món de l'alpinisme expedicionari”, afirma Josep Anton Pujante.

Tot i tenir 25 milions de pessetes, que és un pressupost certament reduït per a les despeses que representa una expedició d'aquesta magnitud, no s'hi han deixat de perfilar detalls considerables. I en aquest sentit, Everest'93 també és innovadora, ja que pretén difondre l'acció regeneradora i de neteja del sostre del món a través dels mitjans de comunicació més avançats d'una civilització mediàtica com és la nostra. Per via satèl·lit, l'espectador podrà viure dia a dia l'evolució tant de l'escalada com de les tasques de neteja. I els alpinistes, per la seua banda, podran parlar diàriament amb les seues famílies. Per tant, aquesta expedició representa també un repte tecnològic que no

Expedicions dels Països Catalans

1982: Expedició del Centre Excursionista de Catalunya encapçalada per Lluís Bellví. Ataca el cim per l'aresta Oest (vessant nepalesa). Abandona als 8.500 metres.

1983: Primera expedició catalana Caixa de Barcelona dirigida per Òscar Cadiach. Aquesta expedició opta per la Cresta Nord-est. Abandona als 8.300 metres.

1985: Segona expedició catalana Caixa de Barcelona el cap de la qual és Conrad Blanch. Fa el cim per la vessant tibetana, per la Cresta Nord-est.

1988: Expedició catalana EPSON. Aconsegueix el seu objectiu.

1991: La primera expedició valenciana Everest'91 del Centre Excursionista de València, dirigida per Juan Carlos Gómez, assoleix el cim el 6 d'octubre.

1993: Expedició Everest'93 dirigida per Lluís Bellví. Té prevista l'eixida des de Barcelona el mes d'abril.

més coneix dos precedents en la història de l'alpinisme —un de francès i un de japonès— i que, junt amb l'acció cívica que es realitzarà durant dos mesos, adobarà aquest “plat combinat únic”.

PER UN ALPINISME VERD

A les acaballes del segle XX, l'alpinisme ha derivat sensiblement cap a altres interessos. Continua i continuarà existint

Un “alpinisme net”, la nova perspectiva d'aquesta activitat. ARXIU

alpinisme d'alt nivell: una activitat de dificultat, ràpida en horaris i, la majoria de les vegades, en solitari. I, d'això, la representació francesa en pot donar diversos exemples.

D'altra banda, l'alpinisme clàssic tampoc no desapareixerà, entre altres raons perquè és el més practicat.

Però, actualment, el debat sobre la concepció i el destí de l'alpinisme expedicionari pot anar més enllà de disquisicions i controvèrsies tècniques i logístiques. Ascendir en tècnica alpina o seguir amb l'estructura més aviat clàssica de l'activitat expedicionària és com passar de la nit al dia: l'horari es redueix a menys de la meitat, el cost es retalla considerablement, etc. Però, per damunt de les puntualitzacions tècniques, hi ha un denominador comú que fins ara ha estat oblidat: el respecte a la natura.

Han passat els anys dels avenços destructius; avui tot és reciclable o biodegradable. L'alpinisme, que en la seua mesura també ha participat en la degradació del planeta, inaugura ara una nova etapa, en què les gestes heroiques dels escaladors poden compartir la victòria amb una altra acció no menys important com és la conservació del medi. I és en aquest sentit que Everest'93 obrirà noves perspectives en l'alpinisme mundial: “Som conscients que estem marcant una època i alhora obrint un nou capítol en la història de l'alpinisme”, declara Pujante.

Eliseu T. Climent